

Lovvedtak 30

(2011–2012)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 80 L (2011–2012), jf. Prop. 130 L (2010–2011)

I Stortingets møte 12. desember 2011 ble det gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

I innledningen til loven skal «Kapittel 12 Uførepensjon» endres til «Kapittel 12 Uføretrygd».

Fjerde, femte og sjette strekpunkt i innholdsfortegnelsen til kapittel 3 skal lyde:

- *særregler for alderspensjon til mottakere av uføretrygd står i §§ 3-17 og 3-18*
- *godskrivning av pensjonspoeng for mottakere av avtalefestet pensjon står i § 3-19*
- *garantert tilleggs pensjon til unge uføre født før 1941 står i § 3-22*

Nåværende femte til sjuende strekpunkt blir sjuende til niende strekpunkt.

Nåværende åttende strekpunkt i innholdsfortegnelsen til kapittel 3 oppheves.

§ 3-2 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

- a) som får foreløpig *uføretrygd*, *uføretrygd* eller alderspensjon

§ 3-5 overskriften skal lyde:

§ 3-5 *Trygdetid ved beregning av ytelser etter kapitlene 16, 17, 18 og 19*

§ 3-5 første ledd oppheves.

§ 3-5 andre ledd skal lyde:

Som trygdetid etter *kapitlene 16, 17, 18 og 19* regnes tidsrom etter 1. januar 1967 da en person fra fylte 16 år til og med det året han eller hun fylte 66 år, har vært medlem i trygden med rett til ytelser etter pensjonskapitlene. Også tidsrom mellom 1. januar 1937 og 1. januar 1967 regnes som trygdetid dersom vedkommende da ville ha fylt vilkårene for medlemskap som nevnt.

§ 3-5 femte ledd bokstav a oppheves. Nåværende bokstavene b og c blir bokstavene a og b.

§ 3-5 nåværende åttende ledd blir sjuende ledd og skal lyde:

For en alderspensjonist som ved fylte 67 år hadde rett til *uføretrygd* etter kapittel 12, skal trygdetiden minst svare til trygdetiden for *uføretrygden*.

§ 3-5 nåværende niende ledd blir åttende ledd og første punktum skal lyde:

Trygdetid etter andre ledd regnes som botid, se §§ 17-4, 18-3 og 19-3.

§ 3-6 oppheves.

§ 3-12 andre ledd og tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved beregningen av tilleggs pensjonen regnes det med

- a) faktiske pensjonspoeng som er opptjent ved pensjongivende inntekt, se §§ 3-13 og 3-14,
- b) framtidige pensjonspoeng som benyttes ved be-

regning av pensjon og overgangsstonad til gjenlevende ektefelle, og som gis for hvert år fra og med året for dødsfallet til og med året da den avdøde ville ha fylt 66 år,

- c) godskrevne pensjonspoeng som gis for hvert år vedkommende har mottatt *uføretrygd*, se § 3-17,
- d) godskrevne pensjonspoeng som gis for enkelte år vedkommende har utført omsorgsarbeid, se § 3-16.

En person får fastsatt et pensjonspoengtall for hvert år han eller hun har opptjent pensjonspoeng i (§§ 3-13 og 3-14) og/eller er godskrevet pensjonspoeng for (§§ 3-16 og 3-17).

I § 3-14 overskriften og i første, andre og tredje ledd skal ordet «uførepensjon» erstattes med ordet «uføretrygd».

§ 3-14 fjerde ledd første punktum skal lyde:

For år da vedkommende har mottatt *uføretrygd etter en uføregrad lavere enn 100 prosent*, kan summen av de opptjente og de godskrevne pensjonspoengene (§§ 3-13 og 3-17) ikke overstige de *fastsatte pensjonspoengene etter § 3-17*.

§ 3-14 femte ledd skal lyde:

For det året da inntektsevnen/arbeidsevnen ble varig nedsatt, opptjenes pensjonspoeng på grunnlag av pensjonsgivende inntekt (§§ 3-13 og 3-15) bare dersom de opptjente pensjonspoengene er høyere *enn pensjonspoengene beregnet etter § 3-17*.

§ 3-14 sjette ledd skal lyde:

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder også for personer som mottar avtalefestet pensjon som det godskrives pensjonspoeng for, se § 3-19.

§ 3-16 tredje ledd skal lyde:

Poengtallet etter første ledd reduseres med poengtall som for det enkelte år er opptjent etter §§ 3-13 og 3-14 eller godskrevet etter § 3-17.

Deloverskrift III til kapittel 3 skal lyde:

III. Særregler for alderspensjon til mottakere av *uføretrygd mv.*

§ 3-17 skal lyde:

§ 3-17 Fastsetting og godskriving av pensjonspoeng for mottakere av uføretrygd

Den som mottar uføretrygd, godskrives pensjonspoeng for hvert kalenderår han eller hun har mottatt ytelsen. Dersom uføretrygden er en omregnet uførepensjon, er det et vilkår at vedkommende mottok tilleggspensjon som var beregnet med framtidige pensjonspoeng.

Pensjonspoeng fastsettes etter følgende alternativer:

- a) *Dersom beregningsgrunnlaget for uføretrygden er fastsatt etter reglene i § 12-11, skal det fastsettes pensjonspoeng på grunnlag av en antatt inntekt. Den antatte inntekten fastsettes på samme måte som beregningsgrunnlaget for uføretrygden, men slik at det medregnes pensjonsgivende inntekt opp til 12 ganger grunnbeløpet for hvert kalenderår. Antatt inntekt omgjøres til pensjonspoeng slik det framgår av § 3-13.*
- b) *Dersom uføretrygden er en omregnet uførepensjon, skal pensjonspoengene tilsvare de framtidige pensjonspoengene som var fastsatt for den tidligere uførepensjonen.*

Dersom vilkårene i § 12-13 tredje ledd er oppfylt, skal pensjonspoengene for år da vedkommende var medlem i folketrygden minst tilsvare 3,50.

Ved *uføretrygd* etter en *uføregrad* lavere enn 100 prosent skal de godskrevne pensjonspoengene utgjøre en så stor del av de fastsatte pensjonspoengene som svarer til *uføregraden*. For det året da inntektsevnen ble varig nedsatt, skal de godskrevne pensjonspoengene likevel svare til de fastsatte pensjonspoengene.

For tidsrommet fra *uføretidspunktet*, se § 12-7 tredje ledd, til *uføretrygd* blir utbetalt, godskrives det pensjonspoeng dersom opptjente pensjonspoeng på grunnlag av pensjonsgivende inntekt etter § 3-13 er lavere, se også § 3-14 femte ledd. Det skal likevel ikke regnes med pensjonspoeng etter tredje ledd for år før medlemmet fyller 20 år.

Dersom medregning av framtidig trygdetid for *uførepensjonen* eller *uføretrygden* er begrenset på grunn av utenlandsopphold etter fylte 16 år, godskrives det pensjonspoeng til og med det siste året vedkommende har fått framtidig trygdetid for.

§ 3-18 skal lyde:

§ 3-18 Beregning av alderspensjon ved yrkesskade

Den som ved fylte 67 år mottok uføretrygd på grunn av yrkesskade, får alderspensjonen etter kapittel 19 beregnet med følgende særregler:

- a) Grunnpensjonen reduseres ikke selv om vedkommende har mindre enn 40 års trygdetid, se § 3-2.
- b) Tilleggspensjonen reduseres ikke selv om vedkommende har mindre enn 40 poengår, se § 3-8.
- c) Antatt årlig arbeidsinntekt på skadetidspunktet omregnes til pensjonspoeng etter bestemmelsene i § 3-13. Dette poengtallet legges til grunn ved beregningen av tilleggspensjonen (§ 3-8) dersom sluttpoengtallet (§ 3-11) er mindre.

Når antatt inntekt etter første ledd bokstav c skal fastsettes, regnes godtgjørelse av midlertidig eller tilfeldig art ikke med. Naturalytelser og overskudd på

utgiftsgodtgjørelser regnes med og gis den verdien som legges til grunn ved utligning av inntektsskatt.

Dersom uføregraden på grunn av yrkesskaden var lavere enn 100 prosent, beregnes bare en tilsvarende andel av alderspensjonen etter bestemmelsene i første og andre ledd.

Departementet kan gi forskrifter om godskriving av pensjonspoeng og beregning av alderspensjon når uførhet skyldes yrkesskade.

§ 3-19 skal lyde:

§ 3-19 *Godskriving av pensjonspoeng for mottakere av avtalefestet pensjon*

Departementet kan gi forskrifter om godskriving av pensjonspoeng for den som mottar avtalefestet pensjon som omfattes av AFP-tilskottsloven § 12 eller avtalefestet pensjon fra offentlig pensjonsordning før fylte 65 år.

§§ 3-20 og 3-21 oppheves.

§ 3-24 første ledd oppheves. Nåværende andre til fjerde ledd blir første til tredje ledd. I bokstavene b og c i andre ledd erstattes ordet «uførepensjon» med «uføretrygd».

§ 3-25 første ledd oppheves.

§ 3-25 nåværende andre til sjuende ledd blir første til sjettede ledd.

§ 3-26 tredje ledd bokstav a skal lyde:

a) pensjonsytelser, overgangsstonad, *uføretrygd* og foreløpig *uføretrygd* fra folketrygden

§ 3-26 nåværende femte ledd oppheves.

§ 3-26 nåværende sjettede ledd blir femte ledd. Innledningen skal lyde:

Fribeløpet som er nevnt i første ledd, *fastsettes etter følgende alternativer:*

§ 3-26 nåværende sjuende og åttende ledd blir sjettede og sjuende ledd.

Deloverskrift VII til kapittel 3 oppheves.

§ 3-30 oppheves.

Overskriften til kapittel 12 skal lyde:

Kapittel 12 Uføretrygd

Innledningen til kapittel 12 skal lyde:

Bestemmelser om

- *formål* står i § 12-1
- *vilkår for rett til uføretrygd* står i §§ 12-2 til 12-7

- *fastsetting av inntekt før og etter uførhet* står i § 12-8
- *fastsetting og endring av uføregrad* står i § 12-9
- *uføretrygd til hjemmearbeidende ektefelle* står i § 12-10
- *grunnlaget for beregning av uføretrygd* står i § 12-11
- *trygdetid* står i § 12-12
- *uføretrygdens størrelse* står i § 12-13
- *reduksjon av uføretrygd på grunn av pensjonsgivende inntekt mv.* står i § 12-14
- *barnetillegg* står i § 12-15
- *reduksjon av barnetillegg på grunn av inntekt* står i § 12-16
- *uføretrygd ved yrkesskade* står i § 12-17
- *avkall på uføretrygd* står i § 12-18
- *foreløpig uføretrygd* står i § 12-19.

I § 12-1 skal «ytelser etter dette kapitlet» endres til «uføretrygd».

§ 12-2 første ledd første punktum skal lyde:

Det er et vilkår for rett til *uføretrygd* at vedkommende har vært medlem i *folketrygden* i de siste tre årene fram til uføretidspunktet, *se § 12-7 tredje ledd og § 12-10 andre ledd.*

I § 12-2 tredje ledd innledningen skal «ytelser» endres til «uføretrygd».

§ 12-2 fjerde ledd skal lyde:

Vilkåret i første ledd gjelder *ikke dersom* vedkommende var medlem i folketrygden på *uføretidspunktet* og *uføretrygd ved 100 prosent uføregrad, beregnet på grunnlag av trygdetiden fram til uføretidspunktet, minst svarer til halvparten av full minstepensjon for vedkommende etter § 12-13 andre ledd. Framtidig trygdetid skal da ikke regnes med, se § 12-12 femte ledd.*

§ 12-3 skal lyde:

§ 12-3 *Fortsatt medlemskap*

Det er et vilkår for rett til *uføretrygd* at vedkommende fortsatt er medlem i *folketrygden*. Den som ikke er medlem i *folketrygden*, får likevel *uføretrygd* dersom vedkommende har minst 20 års trygdetid etter § 12-12 andre ledd (botid). Til den som har mindre enn 20 års botid, ytes det *uføretrygd på grunnlag av beregningsgrunnlaget etter § 12-11, men slik at år før uføretidspunktet da vedkommende ikke har hatt pensjonsgivende inntekt over grunnbeløpet, ikke regnes som trygdetid ved beregningen av ytelsen.*

Uføretrygd etter § 12-2 tredje og fjerde ledd om *unntak fra medlemskap i folketrygden fram til uføretidspunktet beholdes* bare så lenge vedkommende er medlem i folketrygden. Det samme gjelder *uføre-*

trygd på grunnlag av § 12-13 tredje ledd og fjerde ledd andre punktum om uføretrygd til unge uføre og til flyktninger.

§ 12-4 første og andre ledd skal lyde:

Det er et vilkår for rett til uføretrygd at personen er mellom 18 og 67 år. Dersom krav om uføretrygd settes fram etter at medlemmet har fylt 62 år, er det et vilkår for rett til uføretrygd at medlemmet hadde en pensjonsgivende inntekt på minst folketrygdens grunnbeløp i året før uføretidspunktet (se § 12-7 tredje ledd og § 12-10 andre ledd) eller minst tre ganger folketrygdens grunnbeløp i løpet av de tre siste årene før dette tidspunktet. Dette gjelder likevel ikke dersom uføretrygden er gitt med virkning fra et tidspunkt før personen fylte 62 år.

I § 12-5 første og tredje ledd og § 12-6 første og andre ledd skal «ytelser etter dette kapitlet» endres til «uføretrygd».

§ 12-7 skal lyde:

§ 12-7 Nedsatt inntektsevne. Uføretidspunkt

Det er et vilkår for rett til uføretrygd at evnen til å utføre inntektsgivende arbeid (inntektsevnen) er varig nedsatt med minst halvparten.

For personer som mottar arbeidsavklaringspenger når krav om uføretrygd settes fram, er det tilstrekkelig at inntektsevnen er varig nedsatt med 40 prosent.

Uføretidspunktet er tidspunktet da inntektsevnen ble varig nedsatt med minst halvparten.

Ved vurderingen av hvor mye inntektsevnen er nedsatt, legges det vekt på alder, evner, utdanning, yrkesbakgrunn, arbeidsmuligheter på hjemstedet eller andre steder der det er rimelig at vedkommende tar arbeid. Inntektsmulighetene i ethvert arbeid som vedkommende nå kan utføre (inntekt etter uførhet) sammenlignes med inntektsmulighetene som vedkommende hadde før uføretidspunktet (inntekt før uførhet). Dersom sykdommen, skaden eller lytet har redusert inntektsevnen gradvis over flere år, kan det tas utgangspunkt i inntektsevnen før sykdommen, skaden eller lytet oppstod.

§ 12-8 skal lyde:

§ 12-8 Fastsetting av inntekt før og etter uførhet

Inntekt før uførhet fastsettes til personens normale årsinntekt i full stilling før uføretidspunktet. For selvstendig næringsdrivende legges den gjennomsnittlige inntekten for de siste tre kalenderårene før uføretidspunktet til grunn.

Inntekt før uførhet skal ikke settes lavere enn

a) 3,3 ganger grunnbeløpet for personer som lever sammen med en ektefelle (se § 1-5 eller med en

samboer i et samboerforhold som har vart minst 12 av de siste 18 månedene,

b) 3,5 ganger grunnbeløpet for enslige,

c) 4,5 ganger grunnbeløpet for medlemmer som fyller vilkårene for rett til minstestytelse som ung ufør.

Inntekt etter uførhet fastsettes til den inntekt han eller hun forutsettes å kunne skaffe seg ved å utnytte sin restinntektsevne.

Inntekt før og etter uførhet oppjusteres i samsvar med senere reguleringer av grunnbeløpet.

Som inntekt etter paragrafen her regnes all pensjonsgivende inntekt, se § 3-15. Det kan gjøres unntak for inntekt som skriver seg fra en avsluttet aktivitet. Inntekt som ikke er uttrykk for reell inntektsevne, medregnes likevel ikke for arbeidstakere.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om fastsetting av inntekt før og etter uførhet, blant annet om stillingsandelens betydning og om at visse inntekter ikke skal medregnes.

Ny § 12-9 skal lyde:

§ 12-9 Fastsetting og endring av uføregrad

Det skal fastsettes en uføregrad ved å sammenligne inntektsevne før og etter uførhet, se § 12-7. Dersom personen har tapt hele inntektsevnen, skal uføregraden settes til 100 prosent. Dersom personen har tapt en del av inntektsevnen, skal uføregraden svare til den delen av inntektsevnen som er tapt. Uførheden graderes i trinn på fem prosentpoeng. Det skal alltid vurderes om uføregraden skal settes lavere enn 100 prosent.

Den fastsatte uføregraden endres ikke selv om uføretrygden reduseres på grunn av inntekt, se § 12-14.

Dersom uføretrygden faller bort etter § 12-14 tredje ledd, kan vedkommende beholde retten til uføretrygd med opprinnelig uføregrad i inntil fem år (hvilende rett) ved å melde fra til Arbeids- og velferdsetaten. Retten til ytelsen kan etter søknad beholdes i ytterligere fem år.

Uføregraden kan økes dersom inntektsevnen blir ytterligere nedsatt og det settes fram krav om økt uføregrad. Det skal da fastsettes et nytt uføretidspunkt dersom dette er til fordel for vedkommende.

Nåværende § 12-8 blir § 12-10 og skal lyde:

§ 12-10 Uføretrygd til hjemmearbeidende ektefelle

Det er et vilkår for at en hjemmearbeidende ektefelle skal få rett til uføretrygd, at evnen til å utføre arbeid i hjemmet (arbeidsevnen) er varig nedsatt med minst halvparten.

Uføretidspunktet er tidspunktet da arbeidsevnen ble varig nedsatt med minst halvparten.

Ved vurderingen av hvor mye arbeidsevnen er nedsatt (hvor høy uføregraden er), skal den evnen til

å utføre arbeid i hjemmet som vedkommende nå har, sammenlignes med den tilsvarende evnen som vedkommende hadde før sykdommen, skaden eller lytet oppstod.

En hjemmearbeidende ektefelle skal vurderes etter bestemmelsene i § 12-7 dersom det er sannsynlig at vedkommende ville ha begynt i inntektsgivende arbeid hvis uførheten ikke hadde oppstått. Det samme gjelder dersom den andre ektefellens inntekt er mindre enn to ganger grunnbeløpet.

§ 12-11 skal lyde:

§ 12-11 *Grunnlaget for beregning av uføretrygd*

Uføretrygd beregnes på grunnlag av pensjonsgivende inntekt, se § 3-15, i de fem siste kalenderårene før uføretidspunktet, se § 12-7 tredje ledd. Gjennomsnittlig inntekt i de tre beste inntektsårene legges til grunn.

For år da en person har mottatt uføretrygd, skal pensjonsgivende inntekt, og en inntekt som svarer til beregningsgrunnlaget for uføretrygden, justert for fastsatt uføregrad, inngå i grunnlaget. Samlet inntekt kan likevel ikke overstige det som er høyest av beregningsgrunnlaget og den pensjonsgivende inntekten. Departementet kan gi forskrifter om hvilken inntekt som skal legges til grunn for år da en person har mottatt uførepensjon.

For år da et medlem har avtjent militær eller sivil førstegangstjeneste eller frivillig slik tjeneste, skal det legges til grunn en inntekt på minst tre ganger gjennomsnittlig grunnbeløp. Dersom medlemmet hadde en høyere inntekt i året før tjenesten tok til, benyttes denne inntekten.

Det skal ses bort fra år da et medlem har fått pensjonsopptjening på grunnlag av omsorgsarbeid etter § 3-16 eller § 20-8 dersom dette er til fordel for vedkommende. Året før og året etter slike år anses da for å følge umiddelbart etter hverandre.

Pensjonsgivende inntekt over seks ganger gjennomsnittlig grunnbeløp i et kalenderår regnes ikke med i grunnlaget for uføretrygd.

Den pensjonsgivende inntekten i det enkelte kalenderåret skal reguleres i samsvar med endringer i grunnbeløpet fram til det tidspunktet uføretrygden gis virkning fra.

Grunnlaget for uføretrygden reguleres i samsvar med senere endringer i grunnbeløpet.

§ 12-12 skal lyde:

§ 12-12 *Trygdetid*

Trygdetid er en faktor som brukes ved beregning av uføretrygd, se § 12-13 fjerde ledd.

Trygdetid er tidsrom fra 1. januar 1967 da en person har vært medlem i folketrygden med rett til ytelser etter kapitlene 12, 16, 17, 19 og 20. Trygdetid regnes

fra fylte 16 år til og med det året han eller hun fylte 66 år. Tidsrom før 1. januar 1967 skal også regnes som trygdetid dersom vedkommende da ville ha fylt vilkårene for medlemskap som nevnt i første punktum.

Som trygdetid regnes også framtidig trygdetid fra uføretidspunktet (se § 12-7 tredje ledd eller § 12-10 andre ledd) til og med det året vedkommende fyller 66 år. Dersom mindre enn 4/5 av tiden mellom fylte 16 år og uføretidspunktet (opptjeningstiden) kan regnes som trygdetid, skal den framtidige trygdetiden utgjøre 40 år med fradrag av 4/5 av opptjeningstiden.

Når vilkåret om forutgående medlemskap oppfylles etter § 12-2 tredje ledd, regnes framtidig trygdetid tidligst fra det tidspunktet vedkommende sist ble medlem i folketrygden. Tidsrommet fram til dette tidspunktet regnes som opptjeningstid.

Framtidig trygdetid medregnes ikke når uføretrygd gis etter § 12-2 fjerde ledd.

Dersom trygdetiden er fastsatt etter tredje ledd andre punktum, skal den fastsettes på nytt når uføregraden økes dersom dette vil gi en lengre trygdetid. Opptjeningstiden regnes da fram til det tidspunktet da inntektsevnen ble ytterligere nedsatt.

Når den samlede trygdetiden utgjør minst tre år, avrundes den til nærmeste hele år.

§ 12-13 skal lyde:

§ 12-13 *Uføretrygdens størrelse*

Uføretrygd ytes med 66 prosent av grunnlaget etter § 12-11.

Minste årlige ytelse er 2,28 ganger grunnbeløpet (ordinær sats) for personer som lever sammen med en ektefelle (se § 1-5) eller med en samboer i et samboerforhold som har vart i minst 12 av de siste 18 månedene. For andre utgjør minste årlige ytelse 2,48 ganger grunnbeløpet (høy sats).

For et medlem som har blitt ufør før fylte 26 år på grunn av klart dokumentert, alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte, og som har satt fram krav om uføretrygd før fylte 36 år, er minsteytelsene som nevnt i andre ledd henholdsvis 2,66 og 2,91 ganger grunnbeløpet. Dette gjelder også når uføretrygd gis på nytt etter at ytelsen er falt bort på grunn av prøving mot inntekt etter § 12-14. Minsteytelsene etter leddet her ytes tidligst fra og med den måneden medlemmet fyller 20 år.

Når trygdetiden etter § 12-12 er kortere enn 40 år, avkortes uføretrygden tilsvarende. Ytelsen til en flyktning (se § 1-7) som er medlem i folketrygden, skal likevel ikke settes lavere enn minsteytelsen etter andre ledd uten avkorting for trygdetid.

Dersom uføregraden etter § 12-9 er lavere enn 100 prosent, fastsettes uføretrygden til en forholdsmessig andel av beløpet etter første til fjerde ledd.

§ 12-14 skal lyde:

§ 12-14 Reduksjon av uføretrygd på grunn av inntekt

Når uføregraden fastsettes etter § 12-9, skal det fastsettes en inntektsgrense, som skal svare til inntekt etter uførhet (se § 12-8 tredje ledd) tillagt 40 prosent av grunnbeløpet per kalenderår. Dersom uføretrygden er en omregnet uførepensjon, tillegges 60 000 kroner per kalenderår til og med år 2018.

Dersom mottakeren av uføretrygd har inntekt som overstiger inntektsgrensen, skal uføretrygden reduseres. Reduksjonen skal svare til den overskytende inntekten multiplisert med en brøk der vedkommendes uføretrygd ved 100 prosent uføregrad er teller og inntekten før uførheten (se § 12-8 første og andre ledd) er nevner. Som inntekt regnes pensjonsgivende inntekt eller inntekt av samme art fra utlandet.

Det utbetales ikke uføretrygd når den pensjonsgivende inntekten utgjør mer enn 80 prosent av inntekt før uførhet.

Den uføretrygdede skal opplyse om forventet pensjonsgivende inntekt og om endringer i inntekten. Dersom vedkommende har fått utbetalt for lite eller for mye, skal det foretas et etteroppgjør.

Når en mottaker av uføretrygd får økonomiske ytelser som ikke er pensjonsgivende inntekt, og ytelsene ble avtalt ved fratredelse eller ved reduksjon av arbeidstiden, skal uføretrygden for den samme perioden reduseres med et beløp som svarer til disse ytelsene. Vedkommende skal melde fra ved mottak av slike ytelser.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om reduksjon av uføretrygd på grunn av inntekt og om etteroppgjør.

§ 12-15 skal lyde:

§ 12-15 Barnetillegg

En person som mottar uføretrygd og som forsørger barn (se § 1-6), har rett til barnetillegg. Det ytes ikke barnetillegg hvis barnet har inntekt, inkludert kapitalinntekt, som er større enn grunnbeløpet.

Barnetillegg utgjør 40 prosent av grunnbeløpet for hvert forsørget barn, men avkortes tilsvarende dersom trygdetiden som legges til grunn for uføretrygden er kortere enn 40 år. Barnetillegg til en flyktning som er medlem i folketrygden, avkortes ikke på grunn av manglende trygdetid.

Barnetillegg påvirkes ikke av at uføregraden er lavere enn 100 prosent, men prøves mot forsørgernes inntekt, se § 12-16.

Når et barn blir forsørget av flere som mottar uføretrygd eller alderspensjon, ytes tillegget til den som har rett til høyest tillegg. Dersom forsørgerne ikke bor sammen, ytes tillegget til den som har den daglige omsorgen for barnet.

Barnetillegg for fosterbarn (se barnevernloven § 4-22) ytes dersom mottakeren har forsørget barnet i de siste to årene før krav om tillegg blir satt fram. Dette vilkåret kan fravikes når særlige grunner gjør det rimelig.

§ 12-16 skal lyde:

§ 12-16 Reduksjon av barnetillegg på grunn av inntekt

Når en person har rett til barnetillegg og samtidig har inntekt som nevnt i andre ledd, skal barnetillegg reduseres med 50 prosent av inntekten over et fribeløp. Fribeløpet fastsettes etter bestemmelsene i fjerde ledd.

Personinntekt etter skatteloven § 12-2 og inntekter fra utlandet av samme art kan føre til at barnetillegg blir redusert. Det skal likevel ses bort fra ytelser eller deler av ytelser som er underlagt inntektsprøving.

Når en person har rett til barnetillegg for barn som bor sammen med begge foreldrene, skal begge inntekter medregnes. For den av foreldrene som ikke mottar barnetillegg, skal summen av inntektene som regnes med etter andre ledd, med unntak av pensjonsytelser, uføretrygd og overgangsstonad fra folketrygden, reduseres med grunnbeløpet.

Fribelet etter første ledd utgjør 4,6 ganger grunnbeløpet for ett barn som bor sammen med begge foreldrene og 3,1 ganger grunnbeløpet for ett barn som bor sammen med én av foreldrene. Fribelet økes med 40 prosent av grunnbeløpet for hvert ekstra barn.

Hvis uføretrygden til den som mottar barnetillegg er redusert på grunn av manglende trygdetid, skal fribelet reduseres tilsvarende.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om reduksjon av barnetillegg på grunn av inntekt. Det kan blant annet gis bestemmelser om at visse offentlige ytelser ikke skal tas med i inntektsgrunnlaget og om endring i fastsatte barnetillegg når inntekten endres.

Nåværende § 12-18 blir § 12-17 og skal lyde:

§ 12-17 Uføretrygd ved yrkesskade

Til den som er arbeidsufør på grunn av en skade eller sykdom som går inn under kapittel 13, ytes det uføretrygd etter følgende særbestemmelser:

- Vilkåret i § 12-2 om minst tre års forutgående medlemskap gjelder ikke.
- Vilkåret i § 12-3 om fortsatt medlemskap gjelder ikke.
- Uføretrygd ytes ved uføregrader ned til 30 prosent.

Det skal fastsettes en særskilt uføregrad for den delen av uførheten som skyldes yrkesskade eller yr-

kessykdom. Det ses bort fra uførhet som skyldes andre forhold enn yrkesskaden, når denne delen utgjør under 30 prosent av den totale uførheten. Ved yrkesskade reduseres ikke uføretrygd og barnetillegg selv om vedkommende har mindre enn 40 års trygdetid, og antatt årlig arbeidsinntekt på skadetidspunktet legges til grunn for beregningen av uføretrygden dersom beregningsgrunnlaget etter § 12-11 er lavere.

Godtgjørelse av midlertidig eller tilfeldig art regnes ikke med ved fastsettingen av antatt inntekt etter tredje ledd. Naturalytelser og overskudd på utgiftsgodtgjørelser regnes med og gis den verdien som legges til grunn ved utligning av inntektsskatt.

Departementet kan gi forskrifter om beregning av uføretrygd når uførheten skyldes yrkesskade.

Nåværende § 12-14 blir § 12-18 og skal lyde:

§ 12-18 Avkall på uføretrygd

En mottaker av uføretrygd kan gi avkall på retten til uføretrygd dersom

- a) ektefellen mottar alderspensjon eller avtalefestet pensjon som det godskrives pensjonspoeng for, og
- b) vedkommende enten har kortere trygdetid enn ektefellen eller får uføretrygd etter en uføegrad lavere enn 100 prosent.

Ektefellens ytelse fastsettes da etter reglene for pensjonister som forsørger den andre ektefellen.

Nåværende § 12-16 blir ny § 12-19 og skal lyde:

§ 12-19 Foreløpig uføretrygd

Når en person har satt fram krav om uføretrygd og det er sannsynlig at han eller hun vil bli innvilget uføretrygd, kan Arbeids- og velferdsetaten yte en foreløpig uføretrygd i ventetiden. Foreløpig uføretrygd ytes ikke dersom vedkommende kan dekke utgiftene til livsopphold ved hjelp av andre inntekter. Foreløpig uføretrygd beregnes på samme måte som uføretrygd, se §§ 12-9 og 12-13.

§ 19-3 fjerde ledd skal lyde:

Tilleggs pensjon som grunner seg på bestemmelsene i § 12-13 tredje ledd, § 3-22 eller tidligere § 3-21 om minsteytelser til unge uføre beholdes bare så lenge pensjonisten er medlem i trygden. Det samme gjelder alderspensjon til en flyktning så langt pensjonen er beregnet etter bestemmelsene i § 3-2 sjette ledd, § 3-9 tredje ledd, § 12-13 fjerde ledd andre punktum eller § 19-8 sjuende ledd.

§ 19-4 første ledd andre punktum skal lyde:

Det gis ikke alderspensjon til en person som mottar uføretrygd eller foreløpig uføretrygd etter en uføegrad på 100 prosent.

Ny § 19-9 a skal lyde:

§ 19-9 a Overgang fra uførepensjon til alderspensjon for personer født i 1944–1951

Personer som er født i 1944–1951 og som mottok uførepensjon ved fylte 67 år, får et tillegg til alderspensjonen. Tillegget skal skjerme vedkommende for 0,25 prosentpoeng av virkningen av levealdersjusteringen etter § 19-6.

Ved gradert uførepensjon reduseres tillegget forholdsmessig.

Departementet kan gi forskrifter om beregning av tillegg etter denne paragrafen.

§ 19-10 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Dersom vedkommende mottar uføretrygd etter en uføegrad lavere enn 100 prosent, kan det gis gradert alderspensjon.

§ 20-2 nytt tredje punktum skal lyde:

Det gis ikke alderspensjon til en person som mottar uføretrygd eller foreløpig uføretrygd etter en uføegrad på 100 prosent.

§ 20-4 første ledd bokstav d skal lyde:

d) antatt inntekt ved mottak av uføretrygd (§ 20-7 a)

§ 20-7 a skal lyde:

§ 20-7 a Pensjonsopptjening for mottakere av uføretrygd

Den som mottar uføretrygd får, for hvert kalenderår han eller hun har mottatt slik ytelse, pensjonsopptjening på grunnlag av en antatt inntekt. Pensjonsopptjening etter paragrafen her gis til og med det kalenderåret vedkommende fyller 61 år. Dersom uføretrygden er en omregnet uførepensjon, er det et vilkår at medlemmet mottok tilleggs pensjon som var beregnet med framtidige pensjonspoeng.

Antatt inntekt fastsettes slik:

- a) Dersom beregningsgrunnlaget for uføretrygden er fastsatt etter reglene i § 12-11, skal den antatte inntekten fastsettes på samme måte som beregningsgrunnlaget for uføretrygden. Det regnes bare med pensjongivende inntekt opp til 7,1 ganger grunnbeløpet for hvert kalenderår.
- b) Dersom uføretrygden er en omregnet uførepensjon, skal den antatte inntekten tilsvare den pensjongivende inntekten som etter § 3-13 ville gitt et opptjent pensjonspoeng lik det framtidige pensjonspoeng som var fastsatt i den tidligere tilleggs pensjonen. Det regnes bare med pensjongivende inntekt opp til 7,1 ganger grunnbeløpet for hvert kalenderår.

Dersom vilkårene i § 12-13 tredje ledd om minsteytelse for unge uføre er oppfylt, skal antatt inntekt

for år da vedkommende var medlem i folketrygden minst tilsvare 4,5 ganger grunnbeløpet.

Årlig pensjonsopptjening tilsvare 18,1 prosent av antatt inntekt.

For år da vedkommende også har hatt opptjening etter §§ 20-5 til 20-7, skal opptjening etter paragrafen her reduseres med slik opptjening.

Dersom uføregraden er lavere enn 100 prosent, kan opptjening etter paragrafen her ikke overstige 18,1 prosent av den antatte inntekten justert for uføregraden.

For tidsrommet fra uføretidspunktet (se § 12-7 tredje ledd) til uføretrygd blir utbetalt, gis det pensjonsopptjening etter paragrafen her dersom opptjening etter §§ 20-5, 20-6 og 20-7 er lavere. Det skal likevel ikke regnes med antatt inntekt etter tredje ledd for år før medlemmet fylte 20 år.

Alderspensjon på grunnlag av inntekt som nevnt i tredje ledd utbetales bare til en pensjonist som er medlem i folketrygden.

Departementet kan gi forskrifter om fastsetting av antatt inntekt når uførheten skyldes yrkesskade.

§ 20-10 fjerde ledd nytt andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder for den som ved fylte 67 år mottok uføretrygd på grunn av yrkesskade, for så vidt gjelder den del av alderspensjonen som tilsvare uføregraden på grunn av yrkesskaden.

§ 20-10 femte ledd andre punktum skal lyde:

Garantipensjon beregnet på grunnlag av fjerde ledd første punktum beholdes bare så lenge vedkommende er medlem i trygden.

§ 20-10 nytt sjette ledd skal lyde:

For den som ved fylte 67 år hadde rett til uføretrygd, skal trygdetiden minst svare til trygdetiden for uføretrygden.

§ 20-14 tredje ledd nye fjerde og femte punktum skal lyde:

Dersom vedkommende mottar uføretrygd etter en uføregrad lavere enn 100 prosent, kan det gis gradert alderspensjon. Summen av uføregrad og graden av alderspensjon kan ikke overstige 100 prosent.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Ny § 19-9 a gis virkning for personer som tar ut alderspensjon tidligst fra 1. januar 2011.

Loven for øvrig gis virkning for

- a) saker der vedtak fattes tidligst på den dato loven trer i kraft, og
- b) saker der vedtak fattes før lovens ikrafttredelse, men der uføreytelsen først kommer til utbetaling for tidsrom etter ikrafttredelsen.

Uførepensjon fra folketrygden omregnes til uføretrygd etter de nye reglene med virkning fra lovens ikrafttredelse.

Departementet kan gi forskrifter om

- a) anvendelsen av bestemmelsene i tredje ledd, blant annet om unntak for tilfelle der uføreytelsen kommer til utbetaling for et lengre tidsrom før lovens ikrafttredelse,
- b) nærmere regler om omregning av uførepensjon til uføretrygd og om
- c) fastsetting av pensjonspoeng og pensjonsopptjening for inntektsåret før loven trer i kraft.

Dag Terje Andersen

president